

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 8, 13, 21, 23 IR
24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-18-2267, TAP-18-2266; TAIS NR.: 18-13996(2), 18-13997(2))
(toliau –įstatymo projektas)**

2018-12-20 Nr.NV-3528

Vilnius

Įvertinę įstatymo projekto atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šiuos pastabas ir pasiūlymus:

1. Turėtų būti papildomai įvertinta ir patikslinta įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalimi keičiamo Energetikos įstatymo 8 straipsnio 15 dalies redakcija, kuria nustatoma, kad „*Pajamų*, gautų už Komisijos atliekamus darbus ar teikiamas paslaugas, susijusias su energetikos įmonių, turinčių leidimą prekiauti naftos produktais ir (ar) leidimą prekiauti suskystintomis naftos dujomis, *subjektus, dydžius* ir mokėjimo tvarką nustato Komisija“:

1.1. Iš esmės tikslintina nuostata, numatanti, kad Komisija nustatys „pajamų <...> dydį“ už leidimų prekiauti naftos produktais ir suskystintomis naftos dujomis išdavimą (toliau – leidimų išdavimas). Pažymėtina, kad, vadovaujantis Rinkliavų įstatymu, už valstybės institucijų teikiamas paslaugas turėtų būti mokama rinkliava, kurios konkretų dydį nustato Vyriausybė, „išskyrus specialiuose įstatymuose nustatytas paslaugas, už kurias šiuose įstatymuose nustatyta tvarka numatytas kitoks atlyginimas“ – nei aiškinamajame rašte, nei teikime neatskleista, kodėl už leidimų išdavimą būtų imamas kitoks, ne valstybės rinkliava, atlyginimas, kodėl skirtingas reglamentavimas numatomas tik šiems konkretiems leidimams. Atkreiptinas dėmesys, kad už Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) išduodamas kitų energetikos veiklos rūšių licencijas (pvz. energijos išteklių biržos operatoriaus, elektros energijos, gamtinių dujų perdavimo licencijas ir kt.) yra imama valstybės rinkliava. Atsižvelgiant į tai ir siekiant nuoseklaus bei sistemiško teisinio reguliavimo, turėtų būti pakartotinai įvertinta, ar už leidimų išdavimą taip pat neturėtų būti imama valstybės rinkliava.

1.2. Įstatymo projekte nenustatoma, kas būtų laikoma Komisijos sąnaudomis (palyginimui Rinkliavų įstatyme (5 str. 1d.) detalčiai reglamentuotos valstybės rinkliavos sudedamosios dalys);

1.3. turėtų būti nustatomas ne pajamų dydis, bet *atlyginimo* už leidimų išdavimą dydis.

1.4. atsisakytina perteklinio reguliavimo, pavedant Komisijai nustatyti subjektus, kurie turėtų mokėti atlyginimą už leidimo išdavimą, kadangi už leidimo išdavimą turėtų mokėti visi subjektai, kuriems išduodamas leidimas prekiauti naftos produktais ar suskystintomis naftos dujomis.

2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Vis dėlto atkreiptinas dėmesys į tai, kad leidimų išdavimo ir kontrolės funkcijai įgyvendinti reikės administracinių išteklių, todėl įstatymo projekto lydimajame medžiagoje turėtų būti pateikta informacija apie per metus išduodamų leidimų skaičių, žmogiškųjų ir finansinių išteklių poreikį leidimų išdavimo funkcijai įgyvendinti.

3. Tokiu atveju, jeigu būtų atsižvelgta į šios išvados 1 pastabą, priėmus įstatymo projektą papildomai turėtų būti keičiamas Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimas „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“, atitinkamai papildant įstatymo projekto Aiškinamojo rašto 11 punktą, taip pat turėtų būti įvertintas valstybės biudžeto asignavimų perskirstymo poreikis.

4. Iš įstatymo projekto nuostatų nėra aišku, kokias teises pasekmes sukelia energetikos įmonės finansinės veiklos audito ataskaitos išvadų pateikimas Komisijai ir kokių veiksmų, atsižvelgdama į audito išvadą, galėtų imtis Komisija.

5. Tarpusavyje turi būti suderintos Įstatymo projekto 6 str. 8 d. ir 6 str. 7 d. nuostatos: 8 dalyje nustatoma, kad savivaldybių administracijų direktoriai ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo įstatymo įsigaliojimo dienos pateikia informaciją Komisijai apie išduotus ir galiojančius leidimus; 7 dalyje Komisijai pavedama per 6 mėnesius nuo įstatymo projekto įsigaliojimo įvertinti išduotų leidimų verstis prekyba nefasuotais naftos produktais atitiktį įstatymo projekte nustatytiems reikalavimams. Jeigu Komisija neturi duomenų apie išduotus leidimus verstis prekyba nefasuotais naftos produktais, Komisijai nustatomos užduoties įvertinti išduotų leidimų atitiktį naujiems reikalavimams įgyvendinimas yra neįmanomas. Jeigu Komisija duomenis apie išduotus leidimus turi, įstatymo projekto 6 str. 8 d. formuluojamas pavedimas yra perteklinis.

6. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir įvertinant sukeliamas pasekmes, įstatymo projekto 6 str. turėtų būti aiškiai reglamentuotas asmenų, kuriems jau išduotas leidimas, pareigos užtikrinti, kad pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams per keturis mėnesius būtų atliktas <...> auditas ir jo išvados pateiktos Komisijai įgyvendinimas: neaišku, kodėl jau išduotų leidimų atveju audito ataskaitos turėtų būti vertinamos 18 mėnesių, turėtų būti patikslinta, kada ir už koki laikotarpį leidimų turėtojai turi pateikti audito ataskaitas. Atsižvelgiant į tai, kad nepriklausomo audito ataskaitos Komisijai turėtų būti pateikiamos už praėjusius finansinius metus, įstatymo projekto aiškinamajame rašte turėtų būti atskleistas įstatymo projekto 6 str. 9 d. nurodyto 18 mėnesių termino pagrįstumas. Iš pateiktos redakcijos nėra vienareikšmiškai aišku, ar įstatymo

projekto 6 str. 9 d. turėtų būti taikoma tik iki įstatymo projekto įsigaliojimo išduotiems leidimams, ar visiems, ir po įstatymo įsigaliojimo išduodamiems, leidimams. Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymo projekte nėra nustatomas terminas, per kiek laiko Komisija turėtų įvertinti audito išvadas ir, esant poreikiui, imtis atitinkamų priemonių.

7. Įstatymo projekto 6 str. 7 d. ir 9 d. vietoj žodžių „reikalavimams, nustatytiems šio įstatymo <...> straipsniuose“ rašytina „reikalavimams, nustatytiems šio įstatymo < > straipsnyje išdėstytiems įstatymo <...> straipsnyje“.

8. Pritariame Ūkio ministerijos 2018 m. gruodžio 17 d. rašte Nr. (15.27-37E)-3-5152 išdėstytoms pastaboms.

9. Įstatymo projekto lydimajame medžiagoje turėtų būti atskleistas mechanizmas, kaip Valstybinė mokesčių inspekcija ir Komisija keisis informaciją dėl leidimų turėtojų atitikties patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams (Valstybinės mokesčių inspekcijos 2018 m. gruodžio 11 d. rašto Nr. (18.4-31-2E)RM-41126 6 pastaba).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Žilinskienė

J.Žilinskienė, el.p.: jurgita.zilinskiene@lr.lt, 870663979